

SREDNJI VIJEK U EUROPSKOJ I HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI

1. Vremenski odredite srednji vijek u europskim književnostima. Objasnite.
početak: _____
kraj: _____
2. Koji umjetnički stilovi pripadaju srednjem vijeku:
 - a) gotika
 - b) klasicizam
 - c) barok
 - d) gotika
3. Prvi nacionalni junački ep europskih naroda je:
 - a) Pjesma o Nibelunzima
 - b) Pjesma o Cidu
 - c) Beowulf
 - d) Kalevala
4. Trubaduri su _____ koji su se pojavili u ____ st. na području južnofrancuske pokrajine _____. Pisali su _____ poeziju na _____ jeziku.
5. Što od navedenoga ne možemo povezati uz srednjovjekovlje?
 - a) religijska obilježnost književnosti
 - b) feudalizam
 - c) heliocentrizam
 - d) geocentrizam
 - e) viteštvo
6. Navedite naslove bar dvaju europskih srednjovjekovnih viteških romana.

7. Univerzalni jezik europske kršćanske kulture bio je _____, no razvija se i bogata književnost na _____ jezicima.
8. Pridjev „*mračni*“ koji se često vezuje uz srednji vijek odnosio se na propadanje civilizacijskih vrijednosti nakon provale barbara u 5. st. **DA – NE**

9. Povežite godine i događaje. Parove ispišite na crtu (npr. a1, b2...)

a) 1492.	1. izum tiska
b) 1453.	2. otkriće Amerike
c) 1455.	3. pad Bizanta pod tursku vlast
- _____

10. U njemačkoj je srednjovjekovnoj tradiciji razvijena trubadurska lirika koja se naziva _____ (u prijevodu: pjesma o udvornoj službi gospi).

11. *Vaganti* su bili _____. Najpoznatiji zbornik vagantske lirike naziva se _____ i nastao je u _____ st.

12. **Srednjovjekovna drama** naziva se _____ i obično tematizira mučeništvo nekog svetca. Ako drama prikazuje i neka nadnaravna čuda, onda je riječ o _____.

13. Gdje su održavane kazališne predstave u srednjem vijeku?

14. Riješite ispunjaljku. U prvom stupcu okomito dobit ćete pojam za koji treba ukratko opisati u čemu je njegov značaj za srednjovjekovnu kulturu i život.

srednjovjekovna filozofija	S								K	
osnovno načelo autorstva				N		M				
naziv za njemačku trubadursku liriku			N	N						
jedan od najtežih grijeha	O									
naziv za srednjovjekovnu pisarnicu			R							J
rasprava					T					
autor „ <i>Ispovijesti</i> “, sv. Aurelije...			G							
germansko pleme iz srednjovjekovnoga epa			B							

15. Objasnite pojmove:

- a) hrvatska redakcija staroslavenskoga jezika
- _____
- _____

- b) inkunabule
- _____
- _____

16. Tko je i kada stvorio prvo slavensko pismo ?

17. Kako je nastao *Zapis popa Martinca* i o čemu svjedoči?

18. Dopunite tablicu odgovarajućim podacima.

VRIJEME	PISMO	VRIJEME NASTANKA
<i>Svit se konča</i>		
<i>Vinodolski zakon</i>		
<i>Šibenska molitva</i>		

19. Objasnite jezično i književno značenje Bašćanske ploče za hrvatsku kulturu.

20. Prva hrvatska tiskana knjiga je _____.

Tiskana je _____ godine. Mjesto tiska _____.

21. O nastanku glagoljice svjedoči tekst _____ koji je napisao _____.

22. Glagoljica ima _____ slova. Hrvatski tip glagoljice je _____.

23. Brojevima od 1 do 4 označite slijed cjelina na koje se dijeli tekst *Bašćanske ploče*.

___ izvještaj opata Dobrovita o zidanju crkve sv. Lucije

___ Zvonimirova darovnica ledine benediktinskom samostanu sv. Lucije

___ invokacija (zaziv) Boga

___ zapis o zajedništvu sv. Lucije i sv. Mikule u Otočcu

24. *Poljički statut* nastao je u _____ st. Jezik statuta je _____, a pismo je _____.

25. Dopunite podatke o **Bašćanskoj ploči**.

a) Ploča je izrađena od _____.

b) Visina joj je približno _____ m, širina _____ m, a debljina oko _____ cm.

c) Tekst ima ukupno _____ redaka. Prva riječ teksta je zamjenica _____ (ja).

d) Na gornjem se rubu nalazi ukras u obliku _____.

e) Ploča se danas čuva u _____.

26. Prema opisu (definiciji) navedite nazive književnih vrsta ili književnim vrstama navedite sažetu definiciju.

molitvenik ili časoslov namijenjen redovnicima za čitanje tijekom dana	
	lauda
nekanonizirani (nepropisani) tekstovi Staroga i Novoga zavjeta	
priče o kršćanskim svetcima i mučenicima	
	misali
svjetovne predstave komičnog karaktera namijenjene zabavi puka	
	pasija

27. Dopunite rečenice.

Zvonimirova kletva „da veće nigdar ne imali Hrvati gospodina od svoga jezika“ zapisana je u _____ koji je izvorno nastao u ____ st., a zapisao ga je _____ svećenik iz Duklje na _____ jeziku. Sadržavao je povijest _____ dinastije i povijest južnih Slavena uopće. U 14. st. preveden je (u okolici Splita) na _____ jezik kada su mu dodani dijelovi vezani uz hrvatsku povijest.

28. Riješite li pravilno premetaljke, dobit ćete nazive i pojmove vezane uz hrvatsko srednjovjekovlje.

MARTIN ZAPISAO C PA Z _____
 S' ČOBANICA _____
 O, LONDONSKI KVIZ! _____
 (S)RIKANJE S KASTA _____
 JE LI VRH OSAM V? _____

29. Dopunite rečenice.

- Prvi glagoljski spomenici potječu iz ____ st. To su: _____ *natpis*, _____ *natpis* i _____ *ploča*.
- *Ćirilica* je nastala u ____ st. Pretpostavlja se da ju je sastavio _____.
- *Glagoljica* je dobila naziv po stsl. riječi _____ što znači _____.
- *Staroslavenski jezik* prvi je književni, opći jezik razumljiv svim Slavenima. Takav se tip jezika u lingvistici naziva _____.

30. Dopunite rečenice.

Povijest književnosti jedna je od disciplina znanosti _____.
 Povijest književnosti koja proučava dvije književnosti u suodnosu naziva se _____
 _____, a ona koja proučava književnost jedne nacije _____